

Paylaşım Ekonomisi

Son birkaç yıldır büyüyen "Paylaşım Ekonomisi" belli başlı iki faktörden besleniyor: Öncelikle, global finansal kriz ve yenisine dair beklentinin satın alma sürecinin doğasını kökten değiştirmiş olması... "Gerçekten bu ürüne/hizmete ihtiyacım var mı?" sorusu zihinde daha geniş bir yer buluyor. İkinci faktör ise, tüketimin çevreye etkisini düşünenlerin, en azından anlayanların artmış olması. Sonuçta sürekli ihtiyaç duyulmayan ürünlere sahip olmamayı, sadece ihtiyaç duyuldukça kullanmayı mümkün kılan Paylaşım Ekonomisi büyüyor.

Paylaşım Ekonomisi'nin özü esnek sahiplik... Ağır bir mücevhere her an ihtiyacınız yok, üstelik en az birkaç bin TL'yi mücevhere yatırmak istemiyorsunuz. O zaman mücevher kiralayan internet sitelerinden birine üye olun. Şehirde fazla yer değiştirmiyorsanız ve sürekli olarak arabaya ihtiyacınız yok ise esnek sahipliği tercih edin. Konunun özü bu. İlginç olan, Paylaşım Ekonomisi ile sahipliğin mümkün olan en esnek seviyeye ulaşmış olması. Örneğin; ürünü / hizmeti günlük değil de saatlik kiralamak.

San Francisco fiziksel olarak küçük bir alana yayılsa da trafik problemi yok. Toplu taşıma gelişmiş durumda – tıkr tıkr işleyen otobüs, tramvay ve metro hatları ile hemen hemen her yere ulaşmak mümkün. Tüm gelişmiş şehirlerde olduğu gibi, arazinin bedeli ve bunun sonucunda park etmenin bedeli de yüksek. Arabanın kendisinden veya yakıtından çok parkı rahatsız edici maliyetlere ulaşıyor. Üstelik şehir yenilikçi ve çevreci ruhu ile öne çıkan Kaliforniya Eyaleti'nin bir parçası. Sonuçta San Francisco'da yaşayan nüfusun %12'si yılda ayda bir kez esnek araç sahipliğini tercih ediyor. "City Car Share" ve "Zip Car" kategorinin öncülüğünü yapıyor. İstanbul'da ise 2011 yılının sonunda işe başlayan "Yoyo" "kullan bırak" sloganı ile yeni üyeler ediniyor. Şirketin Mini Cooper ve BMW marklı araçlar sunması bir diğer çekim unsuru.

Esnek araç sahipliğinin için birkaç basit adım var: Öncelikle, bu hizmeti sunan şirketlerden birinin internet sitesine üye olmak. Şirket yeni üyeye elektronik kartını gönderiyor. Üye araca ihtiyaç duyduğu tarihi ve süreyi birkaç saat öncesinden sitede işaretliyor. Kartı ile birlikte araç teslim noktasına gidiyor. Teslim noktasında hiç kimse çalışmıyor. Kart aracın ön camındaki sensöre okutulduğunda aracın kapıları açılıyor ve kullanıma hazır hale geliyor. Her kullanıcı yakıt deposunu tam dolu olarak, teslim aldığı noktaya geri bırakmak zorunda. Teslimat sırasında kartın tekrar araca okutulması ile kullanımın bittiği anlaşılıyor. Araç otomatik olarak kitleniyor ve yeni sahibinin kullanımına hazır hale geliyor. Birkaç akıllı adımdan ve kuraldan oluşan bu basit sistem sürecin pürüzsüzce, şirkete minimum maliyet yaratacak şekilde işlenmesini sağlıyor.

Şüphesiz, bazı kategorilerin doğası esnek sahiplik için uygun değil. Uygun olan tüm kategorilerde ise Paylaşım Ekonomisi yepyeni iş fırsatları yaratacak.